

Programme Code: **D-01**
Programme: वेदाध्ययनपदविका-पाठ्यक्रमः
(**Diploma in Vedadhyayana**)

Duration: **01 (One) Year**
Medium: **Sanskrit**

- पाठ्यक्रम एकवर्षात्मको वर्तते।
- पाठ्यक्रमस्य पूर्णाङ्काः 400 निर्धारिताः।
- चत्वारि पत्राणि सन्ति, प्रत्येकस्मिन् पत्रे 80 अङ्काः निर्धारिताः।
- गृहकार्ये 10 अङ्काः, उपस्थितौ 10 अङ्काश्च।
- पाठ्यक्रमः संस्कृतमाध्यमेनैव भवति।

Paper Code	Title	Internal	External	Marks
D- V101	वैदिकसाहित्यस्य परिचयः	20	80	100
D- V102	निर्वाचितानि वैदिकसूक्तानि	20	80	100
D- V103	ब्राह्मणसाहित्यमुपनिषत्साहित्यञ्च	20	80	100
D- V104	वैदिकव्याकरणम्	20	80	100
Total				400

प्रथमपत्रम् - D- V101
वैदिकसाहित्यस्य परिचयः
अङ्काः 80

प्रथमभागः - 20 अङ्काः

- 1.1. ऋक्संहिता
- 1.2. यजुःसंहिता 1.3. सामसंहिता
- 1.4. अथर्वसंहिता

द्वितीयभागः - 15 अङ्काः

- 2.1. ऋग्वेदीयब्राह्मणानि
- 2.2. यजुर्वेदीयब्राह्मणानि
- 2.3. सामवेदीयब्राह्मणानि
- 2.4. अथर्ववेदीयब्राह्मणानि

तृतीयभागः - 15 अङ्काः

- 3.1. ऋग्वेदीयारण्यकम्
- 3.2. यजुर्वेदीयारण्यकम्
- 3.3. सामवेदीयारण्यकम्

चतुर्थभागः - 15 अङ्काः

- 4.1. ऋग्वेदीयोपनिषद्
- 4.2. यजुर्वेदीयोपनिषद्
- 4.3. सामवेदीयोपनिषद्
- 4.4. अथर्ववेदीयोपनिषद्

पञ्चमभागः - 15 अङ्काः

5.1. वेदाङ्गानि

5.1.1. शिक्षा

5.1.2. कल्पः

5.1.3. व्याकरणम्

5.1.4. निरुक्तम्

5.1.5. छन्दः

5.1.6. ज्योतिषञ्च

5.2. अनुक्रमणीसाहित्यम्

सहायकग्रन्थाः

1. वेदब परिचय , सम्पादकः – योगीराजवसुः,
असम पब्लिकेशन बोर्ड, गुवाहाटी
2. वैकिकवाङ्मयस्येतिहासः,
सम्पादकः- आचार्य जगदीशचन्द्रमिश्रः,
चौखम्बासुरभारतीप्रकाशनम्, वाराणसी

द्वितीयपत्रम् - D- V102
निर्वाचितानि वैदिकसूक्तानि
अङ्काः 80

प्रथमभागः - 15 अङ्काः

1.1. अग्निसूक्तम् (ऋग्वेदः, १.१)

द्वितीयभागः - 15 अङ्काः

2.1. शिवसंकल्पसूक्तम् (शुक्लयजुर्वेदः, ३४.१)

तृतीयभागः - 15 अङ्काः

3.1. संज्ञानसूक्तम् (ऋग्वेदः, १.१९१)

चतुर्थभागः - 15 अङ्काः

4.1. राष्ट्राभिवर्धनसूक्तम् (अथर्ववेदः, १.२९)

पञ्चमभागः - 20 अङ्काः

5.1. इन्द्रसूक्तम्
 (ऋग्वेदः, २.१२)

सहायकग्रन्थाः

1. श्रीमत्सायणाचार्यविरचितभाष्यसमेता ऋग्वेदसंहिता (१-१० मण्डलात्मकः),
 वैदिकसंशोधनमण्डलम्, पुणे-५११०३७

2. न्यू वैदिक सिलेक्शन, भागः १-२,

सम्पादकः- तैलंग एण्ड चौबे,

भारतीयविद्याप्रकाशनम्, दिल्ली

तृतीयपत्रम् - D- V103
ब्राह्मणसाहित्यमुपनिषत्साहित्यञ्च
अङ्काः 80

प्रथमभागः - 15 अङ्काः

1.1. शतपथब्राह्मणम् (मनुमत्स्यकथा) 20 अङ्काः

द्वितीयभागः -

15 अङ्काः

2.1. ऐतरेयब्राह्मणम् (शुनःशेषाख्यानम्)

तृतीयभागः -

20 अङ्काः

3.1. ईशावास्योपनिषद्

चतुर्थभागः -

15 अङ्काः

4.1. छान्दग्योपनिषद् (षष्ठोऽध्यायः)

5.1.

15 अङ्काः कठोपनिषद्

(प्रथमोऽध्यायः)

सहायकग्रन्थाः

1. वाजसनेयिमाध्यन्दिनशतपथब्राह्मणम्,

सम्पादकः - युगलकिशोरमिश्रः,

सम्पूर्णानन्दसंस्कृतविश्वविद्यालयः, वाराणसी

2. ऐतरेयब्राह्मणम्,

सम्पादकः -एस मालवीयः,

तारा प्रिंटिंग वर्क, वाराणसी

3. ईशावास्योपनिषद्,

गीताप्रेसः, गोरखपुरम्

4. छान्दग्योपनिषद्,

गीताप्रेसः, गोरखपुरम्

चतुर्थपत्रम् - D- V104

वैदिकव्याकरणम्

अङ्काः 80

प्रथमभागः -

15 अङ्काः

1.1. उपसर्गाणामुपयोगः (प्र,परा,अप,सम,अनु,अव,निर्,दुरादयः)

द्वितीयभागः -

20 अङ्काः

2.1. वैदिकस्वराः

(उदात्त-अनुदात्त-स्वरिताः)

तृतीयभागः -

15 अङ्काः

3.1. तुमुन्-प्रत्ययाः

चतुर्थभागः -

15 अङ्काः

4.1. वैदिकशब्दरूपाणि

पञ्चमभागः -

15 अङ्काः

5.1. वैदिकधातुरूपाणि

सहायकग्रन्थाः

1. वैदिकप्रक्रिया,

सम्पादकः - डी. महतो,

मोतीलाल बनारसीदास , वाराणसी

2. वैदिक व्याकरण,

सम्पादकः - उमेश चन्द्र पाण्डेय,

चौखम्बा विद्याभवन, वाराणसी

अध्ययनसामग्री

1. <https://youtu.be/sCezfo-cxgk>
2. <https://youtu.be/ssuxHyFv6Uk>
3. <https://youtu.be/PmTdcs4Qkyg>
4. https://youtu.be/H_4C5djDt0k
5. https://youtu.be/bHLemPzwd_4
6. <https://youtu.be/Ap53idrpM6s>
7. <https://youtu.be/NPjMr2rbzJE>
8. <https://youtu.be/Z5VpTHrRIDQ>
9. <https://youtu.be/7m9T9wTSW2c>
10. https://www.youtube.com/live/OEFsKIbd_tY?feature=share